

Istoria unui muzeu

„Vânătoarea, apărută din încercările omului de a-și procura hrana înarmându-și brațul cu un instrument care să-i suplinească neputința, să-i completeze forța fizică în fața animalului cu simțurile-i dezvoltate, este astăzi un sport dătător de satisfacții și sănătate, eliberator de energii, dar mai ales o modalitate de selecție, întărind-o pe cea naturală în scopul îmbunătățirii și dezvoltării efectivelor de vânat și nu în ultimul rând, vânătoarea a fost, este și va rămâne peste timp una din producătoarele de bunuri economice și estetice“.

Așa s-ar putea începe descrierea uneia dintre cele mai frumoase îndeletniciri ale omului de-a lungul evoluției sale și tot acesta ar putea fi punctul de plecare pentru prezentarea Muzeului de Arme și Trofee de Vânătoare, August von Spiess din Sibiu.

Cine a fost August Roland von Braccioforte zu Portner und Köflein (acesta fiind numele întreg)? Puțini știu cu adevărat cine a fost și ce a reprezentat el pentru cultura noastră cinegetică, și nu numai, așa că în continuare voi prezenta o scurtă biografie a marelui vânător.

S-a născut la 06.08.1864, urmând ca la 11 ani să intre în Școala Militară „Sankt Pölten“ (în 1875), la finele căreia urmează Academia Militară Tereziană din Viner Neustadt. În august 1885 este numit locotenent în Regimentul de Infanterie 64 din Transilvania care staționa în zona Orăștie-Sebeș-Alba. În mai 1889 este avansat la gradul de locotenent major și se stabilește în orașul Sibiu, fiind ofițer de instrucție, iar din anul 1893 este profesor la Școala Militară de Cadeti de Infanterie din oraș, fiind numit în mai 1911 comandantul acestei școli.

Februarie 1915 îi aduce avansarea la gradul de colonel, moment în care preia comanda Regimentului nr. 2 Infanterie din Sibiu. După terminarea primului război mondial, August von Spiess își încheie activitatea militară și este numit de către regele Ferdinand, la 1 iulie 1921, în funcția de director al vânătorilor regale, funcție pe care a deținut-o până în anul 1939. În tot acest timp a fost membru în Comisia pentru Ocrotirea Naturii și a Parcului Național, precum și membru de onoare al unor societăți și asociații din țară și străinătate. Tot în această perioadă a întreprins și două expediții de vânătoare în Africa ecuatorială, în anul 1936 în Kenya, iar în 1938 în Tanganika.

Fin observator al naturii, un excelent cunoscător al vieții speciilor de vânat și un neîntrecut vânător a adunat de-a lungul timpului o foarte valoroasă colecție de trofee cinegetice, însumând peste 1000 de piese, el fiind și autorul unor cărți de referință în domeniul cinegeticii, în special reprezentând zona Carpaților:

„Gurghiu“, „Cerbii din Carpați“, „Rezervele de vânat din masivul Retezat“, „Farmecul Carpaților“, „Cele patru anotimpuri în paradisul păsărilor de Mănăstirea“, „17 ani în slujba vânătorilor regale“, „Din Ardeal la Kilimandjaro, vânători în Africa“, aceasta din urmă fiind scrisă în limba română.

Expoziția de Arme și Trofee de vânătoare, deschisă publicului încă din anul 1966, se află într-o frumoasă vilă în stil românesc ce a aparținut colonelului-vânător Spiess, vilă ce a fost donată de urmași Muzeului Brukenthal, în anul 1963.

La ora actuală, mai trăiește doar o nepoată a colonelului, stabilită în Germania, dar care ține legătura cu Muzeul Brukenthal, și din câte am aflat de la administratorul muzeului, aceasta a venit în Sibiu cu o carte a colonelului, pe care a dat-o spre reeditare unei tipografii din oraș.

Expoziția și-a propus sub noua sa formă, integrată în circuitul muzeal, ca începând cu anul 1981 să-l familiarizeze pe vizitator cu vânatul și vânătoarea, să-l inițieze în biologia vânatului și să-l convingă de necesitatea respectării și prețuirii bogatei faune cinegetice.

În acest sens, patrimoniul muzeului numără 1577 de piese achiziționate de la colecționari, sau provenind din donații acumulate, începând cu sfârșitul secolului al XIX-lea, cunoscând o creștere în perioada interbelică la care s-au adunat și achiziții mai recente precum și un bogat material complementar.

Așa cum pentru orice vânător fiecare trofeu are o poveste, tot așa exponatele prezentate reprezintă o valoare inedită, iar poveștile pe care le ascund vorbesc despre bogăția unei naturi generoase de la noi și de pe alte meleaguri, exprimate în calitatea excepțională a trofeelor autohtone, dar și a celor exotice.

Circuitul muzeal se deschide cu o încăpere ce cuprinde istoria uneltelor și armelor de vânătoare, începând cu arme din perioada neolitică și ajungând până la armele de foc, progres incontestabil după secolul al XIV-lea, când s-a descoperit praful de pușcă.

De aici doar un singur pas îl desparte pe vizitatorul-„vânător“ de o nouă culegere de învățăminte care se desprind din cea de-a doua încăpere, unde cocoși de munte, dropii, rațe și găște, prepelițe și potârnicși, fazani și păsări ocrotite, cărora li se alătură vânatul mic și mijlociu cu păr, îmbogățesc cultura cinegetică a celui care le pătrunde tainele, totul revărsându-se în strălucirea cornițelor de căprior din valoroasa colecție, prezentă tot în această încăpere.

Cea de-a treia sală este rezervată Cervidelor, Bovidelor, Suidelor și unor trofee impresionante de urs. Tot în această sală se află expusă o țevă de pușcă, care a fost străpunsă de colții unui urs la o vânătoare desfășurată aproape de Săliște (jud. Sibiu).

Ultima sală a circuitului muzeal, cea a trofeelor africane, apare ca o pată de culoare, ca un spațiu aparte prin diversitatea exemplarelor ce ilustrează bogata faună exotică a continentului negru.

Această expoziție „se adresează nu numai specialiștilor, ci tuturor celor care admiră miracolul naturii, natură ce-nchide în ea viața căreia spiritul uman îi este dator să o ocrotească” - așa cum spunea profesorul Dana Doltu.

Prezentarea acestui muzeu se dorește a fi o invitație în lumea poveștilor și a amintirilor și, nu în ultimul rând, deschiderea unei noi pagini din cartea vieții oricărui vânător.

Pentru vizitare, programul este între orele 9-15, de marți până duminică (inclusiv), luna fiind închis, iar programul la casierie este până la 14,30, expoziția funcționând în localul din Str. Școala de Înot nr. 4, în apropierea Parcului sub Arini.

Stud.plt.maj. Dumitru TODOSIUC